

Pravidla pro vypracování závěrečných prací v programu kombinovaného rozšiřujícího studia (CŽV) v oboru Ruský jazyk pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Následující pravidla upravují specifika vypracování závěrečných prací v uvedeném programu. Dokument vychází z pravidel vypracování závěrečných prací na Katedře rusistiky a lingvodidaktiky Pedagogické fakulty UK v Praze.

Student je povinen průběžně a pravidelně konzultovat závěrečnou práci s vedoucím. Zpracování závěrečné práce probíhá podle harmonogramu dohodnutého s vedoucím práce při zadání a schválení tématu závěrečné práce.

Závěrečná práce v programu celoživotního vzdělávání zpracovávána na Katedře rusistiky a lingvodidaktiky PedF UK v Praze má charakter didaktického projektu. Studenti si buď vybírají některé z navržených témat, nebo si vymyslí téma vlastní. V případě vlastního tématu její konzultují se zamýšleným vedoucím práce. Práci je možné psát v českém nebo ruském jazyce.

Téma závěrečné práce je nutné zadat a schválit nejpozději 2 semestry před plánovaným ukončením studia.

Termíny pro odevzdání závěrečné práce (harmonogram):

- termín obhajoby práce v červnu – odevzdat **do 20. dubna**,
- termín obhajoby práce v září – odevzdat **do 20. června**,
- termín obhajoby práce v lednu – odevzdat **do 20. listopadu**.

Požadavky ke zpracování závěrečné práce

- Rozsah závěrečné práce je 20 – 30 normostran (stran textu), tj. 36.000 – 54.000 znaků s mezerami textu (od úvodu po závěr); do tohoto objemu se nezapočítávají formální náležitosti závěrečné práce, obsah, seznam použité literatury, resumé a přílohy.
- Struktura závěrečné práce:
 - úvodní list;
 - zadání tématu závěrečné práce;
 - prohlášení;
 - poděkování;
 - anotace + klíčová slova v českém jazyce;
 - anotace + klíčová slova a anglickém jazyce;
 - obsah – první číslovaná strana v práci;
 - úvod – aktuálnost tématu, zdůvodnění výběru tématu, jasná formulace hlavního cíle a dalších dílčích cílů, jasně formulovaná metodika zpracování závěrečné práce, hypotézy;
 - vlastní text práce členěný na kapitoly – první část práce obsahuje teoretická východiska zvoleného tématu, rozsah této části je cca 1/3 textové části práce (tj. 7 – 10 normostran), druhá část je věnována praktické aplikaci zvoleného tématu závěrečné práce;
 - závěr – zhodnocení cílů závěrečné práce, potvrzení či vyvrácení hypotéz, zhodnocení výsledků práce;
 - seznam použitých zdrojů – rozdělit: Literární zdroje/Elektronické zdroje/Ostatní zdroje, seřadit podle abecedy, zvláště zdroje v ČJ, RJ, AJ, NJ...;

- resumé v ruském (českém) jazyce – maximálně 2 strany textu, shrnutí práce, uvedení jejích cílů a výsledků; v případě, že je práce psaná v českém jazyce, je resumé zpracováno v ruském jazyce. Pokud je práce zpracována v ruském jazyce, resumé je napsáno v češtině;
- seznam zkratk, tabulek, grafů a obrázků – pokud je to vzhledem k jejich počtu a charakteru práce nutné;
- seznam příloh – poslední číslovaná strana práce; přílohy se nečíslojí.
- Závěrečnou práci odevzdá student v jednom svázaném exempláři (je možné použít i kroužkovou vazbu či termovazbu, práce však musí být svázána tak, aby s ní nebylo možné manipulovat) a také v elektronické verzi ve formátu PDF na CD. Tištěný exemplář musí být před odevzdáním na katedře zaregistrován na podatelně PedF UK v Praze a opatřen potvrzujícím razítkem s příslušnými údaji. Tištěný exemplář závěrečné práce se po obhajobě vrací zpět autorovi.

Několik rad a doporučení k formální stránce závěrečné práce

Font:	Times New Roman (v celé práci používejte pouze jeden font).
Velikost:	12
Řádkování:	1,5
Zarovnání:	do bloku (k levému i pravému okraji)
Okraje:	horní, dolní a pravý okraj 25 mm, levý okraj (u vazby) 35 mm
Nadpisy:	Ne více než 3 číslované úrovně, používat funkci styly! 1. úroveň – Times New Roman, vel. 16, tučně 2. úroveň – Times New Roman, vel. 14, tučně 3. úroveň – Times New Roman, vel. 12, tučně

Vzor nadpisů a číslování

1 Úroveň 1

1.2 Úroveň 2

1.2.1 Úroveň 3

Po posledním znaku v číslování se **nepíše** tečka. Mezi nadpisy úrovní 1 – 3 následuje vynechaný řádek (velikost písma 12). Tím bude zajištěno, že všechny nadpisy budou stejně vzdáleny od textu.

Poznámky:	pro vytvoření poznámkového aparátu se využívá funkce poznámky pod čarou , jsou tvořeny a číslovány automaticky a průběžně od začátku do konce práce
Obsah:	Vytvořit automaticky pomocí funkce rejstříky a seznamy , v obsahu jsou uvedeny pouze číslované stránky. Vodícími znaky v obsahu jsou tečky. Formátování obsahu (Times New Roman, vel. 12, řádkování 1,5).
Odstavce:	Odsazení prvního řádku nového odstavce provádějte pomocí tabulátoru (odskok 1,25). Mezi odstavci řádky nevynechávejte . Velikost mezer před a za textem nastavte na hodnotu 0 b .

Citace a odkazy

Myšlenky, které nejsou původní (tedy Vaše), je nutné v závěrečné práci uvádět vč. jejich autora. Takové pasáže mohou být **citovány** nebo **parafrázovány**.

Citát je doslovně převzatý text. V práci používat spíše méně. V souvislém textu neuvádět citáty delší než 10 po sobě jdoucích řádků. **Od začátku do konce musí být citát uveden v uvozovkách**, pro lepší odlišení je možné použít *kurzívu*. Část citátu může být vynechána – označuje se symbolem (...) na místě vynechaného textu (na rozsahu vynechaného textu nezáleží, je třeba označit od jednoho slova po několik vět). Citát může být doplněn autorovou vsuvkou, avšak je nutné zřetelně označit, co je původní a co doplněné, například formou komentáře v závorce (**text komentáře uvnitř citátu – pozn. autora**), po němž opět pokračuje citát. V případě, že budete při citování používat kurzívu, komentář autora bude formátován standardně. **Bezprostředně po ukončovacích uvozovkách** následuje odkaz (vizte níže). Uvnitř citátu nekumulovat uvozovky – je možné, například, použít jednoduché uvozovky ‚text‘ nebo je nepoužívat vůbec, zejm. pokud by hrozilo, že budou následovat bezprostředně za sebou.

Parafráze je převyprávění, přeformulování myšlenek jiného autora vlastními slovy. Společně s uváděním vlastních myšlenek autora závěrečné práce by měl být tento způsob nejpoužívanější. Takové myšlenky by měly být v textu uvedeny (například: O. Richterek uvádí, že... / I. Pospíšil definuje areál jako... / apod.) Parafráze se **neoddělují** uvozovkami, text je psán standardním písmem odstavce (tedy Times New Roman, vel. 12, řádkování 1,5). Protože se však jedná o uvedení převzatých myšlenek, abyste se vyhnuli nařčení z plagiátorství či opisování, je i v případě parafrázy třeba **odkázat na zdroj**, z něhož myšlenka pochází. Odkaz se uvádí vždy **na konci odstavce** obsahujícího převzatou myšlenku. Zcela správně by měl být odkaz uveden **po každém odstavci, který obsahuje převzatou myšlenku**. Pokud je odstavce vystavěn na parafrázích několika zdrojů, uvádí se odkazy na všechny.

Spolu s kultivovaným jazykovým projevem je důsledné odkazování jedním z hlavních ukazatelů úrovně odbornosti autora práce.

Odkaz musí obsahovat **nejméně tolik údajů, aby bylo možné jednoznačně určit zdroj** v seznamu literatury. Není proto nutné uvádět jako odkaz celou citaci nebo zbytečně opisovat zbytné údaje. Standardně se do odkazu uvádějí následující údaje:

Příjmení, rok, strana zdroje → **Richterek, 2011, s. 71**
Příjmení, rok, nosič, datum citování → **Richterek, 2012, online, cit. 08.07.2012**

Odkazovat na zdroje je možné dvěma způsoby:

Způsob 1 – Poznámky pod čarou

Bezprostředně po citátu následuje číslo odkazu na poznámku pod čarou. Ta obsahuje odkaz ve výše uvedeném tvaru. Na konci odstavce, který obsahuje parafrázovanou myšlenku, je odkaz na poznámku pod čarou, jež odkazuje na zdroj, ze kterého bylo čerpáno.

Ukázka

Cizí jazyky jsou v českých školách vyučovány v souladu s principy komunikativní metody, dle níž má „veškerá výuka směřovat k tomu, aby si žák osvojil jazyk jako nástroj komunikace, tj. aby se naučil rozumět mluvené cizí řeči, číst, mluvit a písemně se vyjadřovat.“¹

Komunikativní metoda podle E. I. Passova předpokládá, že vyučovací proces bude organizován jako model komunikativního procesu. Komunikativní příprava žáků by měla probíhat za podmínek, maximálně napodobujících podmínky reálného procesu dorozumívání.²

Způsob 2 – Odkazy v závorce

Bezprostředně po citátu následuje závorka obsahující výše uvedený odkaz. Po každém odstavci s parafrázovanou myšlenkou následuje závorka s odkazem v odpovídajícím tvaru

Ukázka

Cizí jazyky jsou v českých školách vyučovány v souladu s principy komunikativní metody, dle níž má „veškerá výuka směřovat k tomu, aby si žák osvojil jazyk jako nástroj komunikace, tj. aby se naučil rozumět mluvené cizí řeči, číst, mluvit a písemně se vyjadřovat.“ (Veselý, 1980, s. 3)

Komunikativní metoda podle E. I. Passova předpokládá, že vyučovací proces bude organizován jako model komunikativního procesu. Komunikativní příprava žáků by měla probíhat za podmínek, maximálně napodobujících podmínky reálného procesu dorozumívání. (Passov, 1977, s. 3-4)

Seznam použité literatury obsahuje **pouze** ty tituly, na něž je odkazováno v textu práce! Není možné, aby seznam použité literatury obsahoval dvacet zdrojů, ale reálně bylo v textu práce odkazováno pouze na pět z nich.

Seznam použité literatury

Literatura se uvádí v souladu s normou ČSN ISO 690 (případně ČSN ISO 690-2 pro elektronické zdroje). Při zpracování seznamu literatury je velmi výhodné použít generátor citací podle této normy na adrese www.citace.com. Po výběru typu zdrojového dokumentu a zadání požadovaných údajů je automaticky vygenerována citace v požadovaném tvaru. Tato citace je v souladu s normou a můžete ji zkopírovat do seznamu literatury.

Překlady pasáží z cizího jazyka

Použití zahraničních zdrojů v závěrečné práci je vítáno, **povinností je při vypracování závěrečné práce čerpat nejméně ze tří relevantních ruskojazyčných zdrojů**. V případě, že neexistuje český překlad titulu, samozřejmě můžete uvést v práci vlastní překlad. Ten je **vždy** chápán jako parafráze s odpovídajícím odkazem. Kromě odkazu je možné uvést do poznámky pod čarou komentář, že se jedná o překlad autora práce, případně také uvést v poznámce pod čarou originální znění textu.

Azbuka

I když je práce psána česky, v odkazech se jméno autora uvádí v původním znění, tj. v azbuce. Například (Юдина, 2010, 25-30). Platí to jak pro odkazování v poznámkách pod čarou, tak i pro odkazy uváděné v závorkách.

Několik typografických rad a pravidel

- Tam, kde je to nutné nebo vhodné používejte **tvrdou mezeru** (CTRL+SHIFT+MEZERNÍK). Zabráníte tak roztržení nebo zbytečně velké mezeře například mezi předložkou a následujícím slovem). Dbejte na to, aby řádek **nekončil krátkou předložkou** (tj. takovou, která je tvořena jedním či dvěma písmeny).

¹ Veselý, 1980, s. 3.

² Passov, 1977, s. 3-4.

- Dodržujte **pravidla českého pravopisu** a také **pravidla interpunkce**! Při psaní můžete využít například internetovou jazykovou příručku (<http://prirucka.ujc.cas.cz/>).
- Po interpunkčním znaménku **vždy** následuje **mezera**. Mezery se nedělají uvnitř závorek (první písmeno textu následuje bezprostředně po otevírací závorce a uzavírací závorka následuje bezprostředně za posledním písmenem či znakem textu v ní).
- Číselné výrazy a další speciální symboly uvádějte vždy v souladu s pravidly pravopisu. Například mezi číslem a symbolem % je **mezera** (například: 25 % - zde je výhodné použít tvrdou mezeru, vizte výše).
- Rozlišujte **pomlčku** (text – text) a **spojovník** (text-text), uvádějte je správně v souladu s pravidly jejich použití.
- **Bud'te v celé práci jednotní!** Od začátku do konce práce užívejte jednotný systém odkazování, označování, zvýrazňování (není vhodné podtrhávat a používat p r o l o ž e n ý text; pro zvýraznění použijte **tučný řez písma**, případně *kurzívu*).
- Tabulky, obrázky a grafy vždy popisujte a průběžně číslujte (obrázek 1 – název obrázku; graf 1 – název grafu; tabulka 1 – název tabulky). Pro popis použijte standardní font práce vel. 10, popisy obrázku uvádějte pod nimi, popisy tabulek a grafů předchází. Opět dodržujte jednotu v celé práci.
- Při psaní používejte pouze **spisovný jazyk**, vyvarujte se hovorových výrazů a zabarvených jazykových konstrukcí. Mějte na paměti, že se jedná o odbornou vědeckou práci – jazyková úroveň je jedním z ukazatelů Vaší odbornosti. V závěrečných pracích se používají neosobní konstrukce (trpný rod), případně je možné použít tzv. autorské my, tedy tvary sloves v 1. os. plurálu. Vyvarujte se nepodložených závěrů a hodnocení, nepouštějte se do spekulací. Vlastní názory formulujte odpovídajícím způsobem a vhodně je zasazujte do kontextu.
- K vypracování závěrečné práce **nepoužívejte** nedůvěryhodné a nepodložené zdroje (např. Wikipedie, nejrůznější referáty, pseudovědecké články a rádoby odborné zdroje, kterých je zejména na internetu mnoho). Při zpracování závěrečné práce se mimo jiné projeví Vaše schopnost kriticky posoudit důvěryhodnost zdroje a zhodnotit možnosti jeho použití. Nezapomínejte na to, že ne vše, co je napsáno na internetu, je pravda! Pokud je to možné, informace si ověřujte.
- Pokud si nebudete čímkoliv jistí nebo budete mít pochybnosti, **nebojte se obrátit na svého vedoucího práce!**

At' vám jde práce od ruky!